ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 29.5.2013
COM(2013) 381 final

Σύσταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

με την οποία διαπιστώνεται ότι το Βέλγιο δεν έχει αναλάβει αποτελεσματική δράση σε εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2009

{SWD(2013) 381 final}

Σύσταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

με την οποία διαπιστώνεται ότι το Βέλγιο δεν έχει αναλάβει αποτελεσματική δράση σε εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2009

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 126 παράγραφος 8,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Σύμφωνα με το άρθρο 126 της Συνθήκης, τα κράτη μέλη αποφεύγουν τα υπερβολικά ελλείμματα.

(2) Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης βασίζεται στον στόχο της επίτευξης υγιών δημοσίων οικονομικών, ως μέσου ενίσχυσης των συνθηκών για σταθερότητα τιμών και ισχυρή διατηρήσιμη ανάπτυξη που ευνοούν τη δημιουργία απασχόλησης. Το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης περιλαμβάνει τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου της 7ης Ιουλίου 1997 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος[1], που εκδόθηκε προκειμένου να προωθηθεί η ταχεία διόρθωση των υπερβολικών ελλειμμάτων της γενικής κυβέρνησης.

(3) Το Συμβούλιο, μετά από σύσταση της Επιτροπής, αποφάσισε, στις 2 Δεκεμβρίου 2009, σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 6 της Συνθήκης, ότι στο Βέλγιο υπήρχε υπερβολικό έλλειμμα[2]. Την ίδια ημέρα, και επίσης με βάση σύσταση της Επιτροπής, το Συμβούλιο διατύπωσε συστάσεις δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7, ζητώντας από τις βελγικές αρχές να αναλάβουν δράση σε μεσοπρόθεσμο πλαίσιο προκειμένου να μειωθεί το έλλειμμα σε επίπεδο κάτω από το 3 % του ΑΕΠ έως το 2012 το αργότερο.

(4) Ειδικότερα, για να μειωθεί το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης κάτω από το 3% του ΑΕΠ με αξιόπιστο και διατηρήσιμο τρόπο, συστάθηκε στις βελγικές αρχές α) να

---

1 ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6.

2 ΕΕ L 125 της 21.5.2010, σ. 34. Μπορείτε να συμβουλευθείτε όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος του Βελγίου στον ακόλουθο δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/belgium_en.htm.

εφαρμόσουν μέτρα μείωσης του ελλείμματος το 2010, όπως προέβλεπε το σχέδιο προϋπολογισμού για το 2010 και να ενισχύσουν την προγραμματισθείσα δημοσιονομική προσπάθεια το 2011 και το 2012· β) να εξασφαλίσουν μέση ετήσια δημοσιονομική προσπάθεια της τάξης του ¾ % του ΑΕΠ την περίοδο 2010-2012, η οποία θα πρέπει επίσης να συμβάλει στην επαναφορά του δείκτη του ακαθάριστου χρέους σε καθοδική τροχιά που να προσεγγίζει την τιμή αναφοράς με ικανοποιητικό ρυθμό, αποκαθιστώντας ένα επαρκές επίπεδο πρωτογενούς πλεονάσματος· γ) να προσδιορίσουν τα μέτρα που είναι απαραίτητα για την επίτευξη της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος μέχρι το 2012, εφόσον το επιτρέψουν οι κυκλικές συνθήκες, και να επιταχύνουν τη μείωση του ελλείμματος, εάν οι οικονομικές ή δημοσιονομικές συνθήκες αποδειχθούν καλύτερες από αυτές που αναμένονταν όταν εκδόθηκαν οι συστάσεις για τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος και δ) να ενισχύσουν τους μηχανισμούς παρακολούθησης για να διασφαλίσουν την τήρηση των δημοσιονομικών στόχων. Το Συμβούλιο, στις συστάσεις του, έταξε ως προθεσμία την 2α Ιουνίου 2010 για την ανάληψη αποτελεσματικής δράσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97.

(5) Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής για το 2009, στις οποίες βασιζόταν η σύσταση του Συμβουλίου, δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ, της 2ας Δεκεμβρίου 2009, η βελγική οικονομία θα αναπτυσσόταν κατά 0,6% το 2010 και 1,5% το 2011. Το έτος 2012 υπερέβαινε τον ορίζοντα εκείνων των προβλέψεων, αλλά με βάση την υπόθεση σταδιακής εξάλειψης του μεγάλου αρνητικού κενού παραγωγής μέχρι το 2015, αναμενόταν για το έτος 2012 μεγαλύτερη αύξηση από ό,τι το 2011. Η αύξηση του ΑΕΠ το 2010 υπερέβαινε σημαντικά την αναμενόμενη στις φθινοπωρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής για το 2009, το 2011 ήταν ελαφρά ανώτερη από το προβλεπόμενο ποσοστό 1,5%, ενώ το 2012 η βελγική οικονομία συρρικνώθηκε κατά 0,2%.

(6) Στις 15 Ιουνίου 2010, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι βάσει των εαρινών προβλέψεων των υπηρεσιών της Επιτροπής για το 2010, το Βέλγιο είχε αναλάβει αποτελεσματική δράση συμμορφούμενο με τη σύσταση του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2009 για να μειώσει το έλλειμμά του κάτω από το 3%, που αποτελεί την τιμή αναφοράς του ΑΕΠ, και θεώρησε ότι δεν χρειάζονταν πρόσθετα μέτρα στη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος κατά τη δεδομένη χρονική στιγμή.

(7) Με βάση τις φθινοπωρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής για το 2011, υπήρχαν σαφείς αποδείξεις για τους κινδύνους συμμόρφωσης με τη σύσταση του 2009 για τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, λαμβανομένης υπόψη της ακόμα σημαντικής υπέρβασης του 3% του ΑΕΠ, που είναι η τιμή αναφοράς του ελλείμματος, ενώ πλησίαζε η ταχθείσα προθεσμία λόγω της απουσίας προϋπολογισμού του 2012 και του γεγονότος ότι η επιτευχθείσα μέχρι τότε δημοσιονομική προσπάθεια υστερούσε σε σχέση με τη συνιστώμενη προσπάθεια. Επομένως, η Επιτροπή εξέφρασε τις ανησυχίες της και κάλεσε το Βέλγιο να λάβει εγκαίρως τα αναγκαία μέτρα για να αποφύγει την εντατικοποίηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος που το αφορούσε. Τον Δεκέμβριο του 2011, η νεοσυσταθείσα βελγική κυβέρνηση συμφώνησε σε σχέδιο προϋπολογισμού. Στις 11 Ιανουαρίου 2012, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι με βάση το επικρατέστερο τότε μακροοικονομικό σενάριο (πρόβλεψη αύξησης κατά 0,9% σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής για το 2011), τα μέτρα εξυγίανσης στον προϋπολογισμό και το πρόσθετο πάγωμα, το έλλειμμα θα έφθανε το 2,9% του ΑΕΠ το

2012. Επομένως, η Επιτροπή θεώρησε ότι δεν χρειάζονταν περαιτέρω μέτρα στη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος του Βελγίου τη δεδομένη χρονική στιγμή.

(8) Η νέα αξιολόγηση της δράσης την οποία ανέλαβε το Βέλγιο για τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος έως το 2012, σε εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της Συνθήκης, οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα:

– Μετά την κοινοποίηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος για το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης του 2012 και την επικύρωσή της από την Επιτροπή (Eurostat), το έλλειμμα του 2012 ανήλθε στο 3,9% του ΑΕΠ. Αυτό οφειλόταν εν μέρει στην επείγουσα ανάγκη ανακεφαλαιοποίησης του τραπεζικού ομίλου Dexia στο τέλος του 2012, που είχε ως αποτέλεσμα αρνητικό αντίκτυπο της τάξης του 0,8 % στο ΑΕΠ. Ωστόσο, ακόμα και χωρίς αυτή την επιχείρηση, δεν θα είχε τηρηθεί η προθεσμία, διότι το έλλειμμα θα ανερχόταν στο 3,2% του ΑΕΠ, εξαιρουμένου του έκτακτου αρνητικού αντίκτυπου της εν λόγω επιχείρησης. Επιπλέον, ο προϋπολογισμός του 2012 περιλάμβανε σημαντικά έκτακτα μέτρα μείωσης του ελλείμματος που υπολογίζονταν περίπου στο 0,4% του ΑΕΠ.

– Το πρωτογενές ισοζύγιο βελτιώθηκε από έλλειμμα της τάξης του 1,9% του ΑΕΠ το 2009, σε 0,4% του ΑΕΠ το 2010, ενώ παρέμεινε σταθερό σε γενικές γραμμές το 2011. Το 2012, το πρωτογενές έλλειμμα επιδεινώθηκε σε 0,5% λόγω του αντικτύπου της ανακεφαλαιοποίησης της Dexia, χωρίς την οποία το πρωταρχικό ισοζύγιο θα είχε σημειώσει πλεόνασμα 0,3% του ΑΕΠ.

– Η μέση ετήσια δημοσιονομική προσπάθεια από το 2010 εκτιμάται σε 0,3% του ΑΕΠ, σημαντικά κάτω από το ¾% του ΑΕΠ που συνέστησε το Συμβούλιο. Επίσης, μετά τη διόρθωση των αποτελεσμάτων της αναθεωρημένης δυνητικής αύξησης της παραγωγής και των εξελίξεων των εσόδων, η προσαρμοσμένη μέση δημοσιονομική προσπάθεια είναι κάτω από το ήμισυ της συνιστώμενης προσπάθειας. Ένας υπολογισμός εκ των κάτω προς τα άνω εκτιμά τον σωρευτικό καθαρό αντίκτυπο των μέτρων διακριτικής ευχέρειας με μόνιμο χαρακτήρα περίπου στο 2% του ΑΕΠ για την περίοδο 2010-2012. Ο υπολογισμός αυτός περιλαμβάνει τόσο τα μέτρα μείωσης του ελλείμματος όσο και τις αυξήσεις των δαπανών που οφείλονται, ως ένα βαθμό, σε αποφάσεις πολιτικής του παρελθόντος (π.χ. προσαρμογές των κοινωνικών παροχών, ταχέως αυξανόμενες επιδοτήσεις μισθών σε εταιρείες) και αντισταθμίζουν εν μέρει τις προσπάθειες εξυγίανσης. Επιπλέον, ο αντίκτυπος αυτών των μέτρων διακριτικής ευχέρειας της τάξης του 2% του ΑΕΠ δεν επαρκεί για να αντισταθμίσει την αυτόνομη ανοδική τάση των δημοσίων δαπανών λόγω της γήρανσης του πληθυσμού, και ταυτόχρονα να επιτύχει τη συνιστώμενη βελτίωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου κατά την περίοδο εξυγίανσης.

– Το 2010, το Βέλγιο σε γενικές γραμμές εφάρμοσε τα μέτρα μείωσης του ελλείμματος όπως είχαν προγραμματιστεί, γεγονός που οδήγησε σε διαρθρωτική βελτίωση κατά ½ % του ΑΕΠ, από το οποίο το ¼ της εκατοστιαίας μονάδας χάρη στη μεγάλη μείωση των δαπανών για τόκους. Το ονομαστικό έλλειμμα μειώθηκε από το 5,6% του ΑΕΠ το 2009 (που περιλάμβανε 0,6 της εκατοστιαίας μονάδας από αρνητικούς έκτακτους παράγοντες) στο 3,8% του ΑΕΠ, σημαντικά χαμηλότερο από τον στόχο του 4,8% του ΑΕΠ, που είχε προγραμματισθεί από τις βελγικές αρχές στο πρόγραμμα σταθερότητας του Ιανουαρίου 2010, χάρη στο

καλύτερο από το αναμενόμενο μακροοικονομικό αποτέλεσμα. Το 2010, το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,4%, σε σύγκριση με ρυθμό αύξησης της τάξης του 0,6% που αναμενόταν κατά το χρόνο της σύστασης για τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος.

– Παρά τις σχετικά ευνοϊκές μακροοικονομικές συνθήκες το πρώτο εξάμηνο του 2011 (ετήσια αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,8%), το ονομαστικό ισοζύγιο μειώθηκε οριακά μόνο το εν λόγω έτος, στο 3,7% του ΑΕΠ, σε σύγκριση με το στόχο του 3,6% του ΑΕΠ στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2011. Το διαρθρωτικό ισοζύγιο επιδεινώθηκε κατά 0,1% το 2011. Επομένως, το Βέλγιο απέτυχε να εκμεταλλευθεί τις σχετικά ευνοϊκές οικονομικές συνθήκες για να μειώσει το έλλειμμά του, εν μέρει λόγω του πολιτικού αδιεξόδου σε ομοσπονδιακό επίπεδο στο διάστημα μεταξύ των εκλογών του Ιουνίου 2010 και του Δεκεμβρίου 2011.

– Τον Δεκέμβριο του 2011, η νεοσυσταθείσα βελγική κυβέρνηση συμπεριέλαβε στον προϋπολογισμό του 2012 μια σειρά μέτρων εξυγίανσης που ανερχόταν σύμφωνα με τον προϋπολογισμό και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2012, περίπου στο 3% του ΑΕΠ. Πρόσθετα μέτρα λήφθηκαν τον Μάρτιο και τον Οκτώβριο του 2012 για να αντισταθμιστεί ο αρνητικός αντίκτυπος της οικονομικής επιβράδυνσης στον προϋπολογισμό. Στο τέλος του 2012, τόσο η βελγική όσο και η γαλλική κυβέρνηση χρειάστηκαν να αυξήσουν το κεφάλαιο του τραπεζικού ομίλου Dexia, προκειμένου να διορθώσουν την αρνητική καθαρή θέση και να επιτρέψουν να προχωρήσει η ομαλή εξυγίανση του ομίλου. Όσον αφορά το Βέλγιο, το γεγονός αυτό είχε έκτακτο αρνητικό αντίκτυπο στο έλλειμμα της τάξης του 0,8% του ΑΕΠ. Επιπλέον, παρά τον μηχανισμό ενισχυμένης παρακολούθησης, η οικονομική ύφεση επηρέασε τα έσοδα της κυβέρνησης περισσότερο από το αναμενόμενο, και οδήγησε σε έλλειμμα σε ομοσπονδιακό επίπεδο της τάξης του 2,7% του ΑΕΠ, εξαιρουμένου του αντικτύπου της επιχείρησης για τη Dexia, σε σύγκριση με το στόχο του 2,4%. Επιπρόσθετα, στην κοινοποίηση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος του Απριλίου 2013, αποδείχτηκε ότι η τοπική κυβέρνηση δεν είχε εκπληρώσει τον στόχο της για το έλλειμμα (-0,3% του ΑΕΠ αντί -0,2%), γεγονός το οποίο αντισταθμίστηκε, εν μέρει μόνο, από το καλύτερο από το αναμενόμενο αποτέλεσμα που επέτυχαν οι περιοχές και οι κοινότητες (-0,1% του ΑΕΠ αντί -0,2%). Το διαρθρωτικό ισοζύγιο του προϋπολογισμού εκτιμάται ότι βελτιώθηκε κατά ½ της εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ το 2012. Τα εκτεταμένα κυβερνητικά μέτρα αντισταθμίστηκαν εν μέρει από τις αυξανόμενες δαπάνες για τους τόκους, τον αρνητικό αντίκτυπο της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των μισθών και των κοινωνικών επιδομάτων που συνδέεται με προηγούμενο πληθωρισμό και την ισχυρή αύξηση των δαπανών για τις συντάξεις.

– Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε από το 84,0% του ΑΕΠ το 2007 στο 99,6% του ΑΕΠ το 2012. Η δυναμική του ελλείμματος και του ΑΕΠ αντιπροσωπεύουν περίπου 6,5 εκατοστιαίες μονάδες της αύξησης, ενώ οι εξωγενείς παράγοντες αντιπροσωπεύουν περίπου 9 εκατοστιαίες μονάδες, ιδίως λόγω των επιχειρήσεων διάσωσης του χρηματοπιστωτικού τομέα με τη μορφή εισφορών κεφαλαίου.

(9) Το Βέλγιο έλαβε ορισμένα μέτρα για την ενίσχυση των μηχανισμών παρακολούθησης ώστε να διασφαλίσει την τήρηση των δημοσιονομικών στόχων, όπως η καθιέρωση επιτροπής παρακολούθησης το 2010, καθώς και η ενισχυμένη παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού το 2012. Ωστόσο, δεν σημειώθηκε σημαντική

πρόοδος ως προς την προσαρμογή του δημοσιονομικού πλαισίου προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι δημοσιονομικοί στόχοι έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα σε ομοσπονδιακό και κατώτερο του ομοσπονδιακού επίπεδο, καθώς και για να αυξηθεί η διαφάνεια του επιμερισμού βαρών και η λογοδοσία σε όλες τις βαθμίδες διακυβέρνησης.

(10) Αυτό οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η ανταπόκριση του Βελγίου στη σύσταση του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2009, βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της Συνθήκης, δεν είναι επαρκής. Το Βέλγιο δεν έθεσε τέλος στο υπερβολικό έλλειμμά του μέχρι το 2012. Η δημοσιονομική προσπάθεια υστερεί σημαντικά αυτής την οποία συνέστησε το Συμβούλιο, επιπλέον δε ήταν παντελώς απούσα το 2011,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το Βέλγιο δεν έχει αναλάβει αποτελεσματική δράση σε εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2009, βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της Συνθήκης.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βέλγιο.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος